

Sygn. akt III U 469/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska
Protokolant:	sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 listopada 2013r. w S.

sprawy **E. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę socjalną

w związku z odwołaniem E. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 30 kwietnia 2013 r. znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.04.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 982) odmówił E. S. prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż pomimo stwierdzonej całkowitej niezdolności do pracy odwołująca nie wykazała, aby niezdolność ta pozostawała w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym nauki w szkole lub przed ukończeniem 18 roku życia.

W odwołaniu E. S. domagała się zmiany decyzji i przyznania prawa do renty socjalnej. Powołała się na zły stan zdrowia spowodowany schorzeniem ortopedycznym oraz współistniejącymi. Podniosła również, iż wyrokiem z dnia 27.06.2005r. Sąd Rejonowy w Suwałkach ustalił, iż jest ona niepełnosprawna w stopniu lekkim, a schorzenie na które cierpi powoduje u niej niepełnosprawność od urodzenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

E. S. (ur. (...)) w dniu 10.06.1988r. ukończyła Zasadniczą Szkołę Zawodową C.Z.S. (...) w S. w zawodzie sprzedawca.

Wyrokiem z dnia 27.06.2005r. – sygn. IV P 20/05 Sąd Rejonowy w Suwałkach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zaliczył odwołującą do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności, stwierdzając, iż niepełnosprawność powstała od urodzenia, a stopień niepełnosprawności istnieje od 06.10.2004r. i ma charakter okresowy.

Odwołująca po raz pierwszy z wnioskiem o rentę socjalną wystąpiła w dniu 18.07.2007r. i decyzją z dnia 28.09.2007r. organ rentowy odmówił jej tego prawa z uwagi na brak całkowitej niezdolności do pracy. Wyrokiem z dnia 25.09.2008r. (sygn. III U 771/07) Sąd Okręgowy w Suwałkach oddalił jej odwołanie. Wnioskodawczyni nie składała apelacji od tego wyroku.

W dniu 27.02.2013r. odwołująca ponownie wystąpiła z wnioskiem o rentę socjalną. Do wniosku dołączyła kserokopię wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 27.06.2005r. sygn. IV U 20/05.

Lekarz orzecznik stwierdził, iż wnioskodawczyni jest całkowicie niezdolna do pracy do 31.12.2013r., niezdolność ta powstała w dniu 14.01.2013r. i nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole. Data powstania całkowitej niezdolności do pracy była bezpośrednio związana z rozpoczęciem hospitalizacji odwołującej w (...) Szpitalu (...) w B. w Klinice (...) (od 14.01.2013r. do 25.01.2013r.), w trakcie której przeszła zabieg operacyjny (21.01.2013r.) (karta informacyjna - akta ZUS z dokumentacją medyczną). Komisja lekarska ZUS, rozpoznająca sprzeciw odwołującej również stwierdziła u niej całkowitą niezdolność do pracy do 31.12.2013r. i podobnie ustaliła datę jej powstania na dzień 14.01.2013r.

Sąd poczynił ustalenia, co do aktualnego stanu zdrowia odwołującej, dopuszczając na tę okoliczność dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych odpowiednich specjalności, mając na względzie rodzaj rozpoznanych u niej schorzeń. Biegli zostali zobowiązani do wypowiedzenia się, czy schorzenia występujące u odwołującej spowodowały całkowitą niezdolność do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu i czy ewentualna całkowita niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki szkolnej.

Na powyższe okoliczności opinię sporządził zespół biegłych lekarzy sądowych z zakresu ortopedii, neurologii i pulmonologii. Po przeanalizowaniu dokumentacji medycznej oraz przeprowadzeniu badania odwołującej biegli rozpoznali u niej schorzenia ortopedyczne, neurologiczne oraz pulmonologiczne i zaopiniowali, iż ich przebieg i stopień zaawansowania czynią ją całkowicie niezdolną do pracy do grudnia 2018r. Zdaniem biegłych niezdolność istnieje od 12.03.2008r. i ma związek ze zdarzeniem, które spowodowało u niej porażenie kończyny górnej prawej, i w efekcie pozbawiło ją możliwości pracy fizycznej zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Biegli wskazali na brak dowodów medycznych, aby całkowita niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem przez wnioskodawczynię 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole. Niezdolność ma związek ze schorzeniami ortopedycznymi i neurologicznymi. Pod względem pulmonologicznym biegli nie stwierdzili podstaw do uznania jej za niezdolną do pracy w jakimkolwiek stopniu.

Sąd zważył, co następuje :

Renta socjalna ma charakter świadczenia zabezpieczającego, a jej celem jest kompensowanie braku możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczenia społecznego ze względu na to, że całkowita niezdolność do pracy powstała przed wejściem na rynek pracy.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 982) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: 1) przed ukończeniem 18 roku życia; 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia; 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. W ust. 2 wskazano, że osobie, która spełniła warunki określone w ust. 1, przysługuje renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała, bądź renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje się na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz.1227

ze zm.), stosując odpowiednio między innymi art. 12-14 tej ustawy (art. 5 i 15 ustawy o rencie socjalnej). Przepis art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - definiując niezdolność do pracy - stanowi, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przepisy ust. 2 i 3 wskazują, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Natomiast zgodnie z jej art. 13 przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy, a także celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Odwołująca nie spełnia przesłanek do przyznania prawa do renty socjalnej, gdyż pomimo stwierdzonej całkowitej niezdolności do pracy nie wykazała, aby niezdolność w tym stopniu powstała przed ukończeniem przez nią 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole. W zakresie całkowitej niezdolności do pracy Sąd zasięgnął opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu schorzeń, na które cierpi odwołująca. Opinia została wydana przez biegłych lekarzy, którym nie można zasadnie zarzucić braku rzetelności czy fachowości. Biegli lekarze przekonująco i profesjonalnie uzasadnili swoje stanowisko. Szczegółowo odnieśli się do przebiegu leczenia odwołującej posiłkując się w tym zakresie zgromadzoną dokumentacją medyczną. Na tej podstawie było możliwe zweryfikowanie daty powstania niezdolności do pracy. Podkreślenia wymaga, iż ocena stanu zdrowia odwołującej pod względem uprawień do renty socjalnej, a zatem czy jest całkowicie niezdolna do pracy, została dokonana w sprawie III U 771/07, gdzie nie stwierdzono u niej niezdolności na tym poziomie.

Odwołująca posiadała orzeczony lekki stopień niepełnosprawności, co wynikało z treści wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 27.06.2005r. Odnośnie relacji między orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności a wymaganiami art. 4 ustawy o rencie socjalnej istnienia całkowitej niezdolności do pracy wypowiedział się wielokrotnie Sąd Najwyższy m.in. w uzasadnieniu wyroku z dnia 11.03.2008r. sygn. I UK 286/07 (LEX 508351) wskazując, że niepełnosprawność nie jest tożsama z całkowitą niezdolnością do pracy. Zgodnie z definicją zawartą w słowniku zamieszczonym w art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27.08.1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Niepełnosprawność oznacza zatem inną sytuację socjalną określonej osoby. W związku z niepełnosprawnością przysługują też inne świadczenia. Najogólniej rzecz ujmując mają one na celu umożliwienie dalszej pracy osobie niepełnosprawnej oraz zapobieżenie jej społecznej alienacji. Stąd też w przypadku orzekania o niepełnosprawności obok oceny stanu zdolności do pracy uwzględnia się zdolność osoby do pełnienia ról społecznych, co nie odgrywa roli przy orzekaniu o niezdolności do pracy na gruncie ustawy emerytalnej. Na mocy art. 5 pkt 1 ustawy o rencie socjalnej orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy ustalonej na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalonej na podstawie art. 13 ust. 5 tej ustawy, jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (pkt 2), a orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy - na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności (pkt 3). Obowiązujące przepisy nie przewidują natomiast analogicznej relacji w odwrotną stronę, tzn. że orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności ma być traktowane na równi z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy, ustalonej na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej, podobnie orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Wiąże się to z różnymi w pewnym stopniu przesłankami orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy w rozumieniu przepisów rentowych i orzeczenia o niepełnosprawności w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, trybem orzekania w tych sprawach oraz różnicami w zakresie celów, którym orzeczenia te mają służyć.

Tak więc, mimo podobieństwa definicji, stwierdzenie stopnia niepełnosprawności nie jest tożsame ze stwierdzeniem niezdolności do pracy (por. również uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 09.03.2012r. sygn. I UK 370/11, LEX 1215126; wyroku SN z dnia 04.03.2008r. sygn. II UK 130/07, LEX 459312). W przypadku odwołującej podkreślenia wymaga fakt, iż legitymowała się ona lekkim stopniem niepełnosprawności, czyli „najłżejszym” jaki przewidywała ustawa z dnia 27.08.1997r. Lekki stopień niepełnosprawności został ustalony od dnia 06.10.2004r. i okoliczności tej nie można utożsamiać z samym istnieniem niepełnosprawności jako takiej. Ponadto niepełnosprawność w stopniu lekkim miała również charakter okresowy (vide wyrok Sadu Rejonowego).

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzeczono, jak w sentencji.

mt